

(א) [שבת זכ: וע"ז],
(ב) [לעיל לג. ק"ו.], (ג) ימות
עה: כמות פה. ז"ב תל:
שם קנה. [עירונין ה:],
(ד) ולעיל טו. וע"ז,
(ה) ולעיל קד. [ו ז"ב כ"א],
(ו) ובערך פרש ממולאי שם
מקום ואימי ראה
מבאש"י רבה פ"טו"ע,
(ז) ונאשי אמר הכי לבי',
(ח) ולעיל לו. פי' רש"י
אומה מקח דס. רש"י
(י) [ד"ה כמותין שיך
לע"ז],

לעזו רש"י

קורמ"ר עין העורר.

מוסף רש"י

תרנגא אביי אליבא
דרבא. בתקומא ובעילו
שמה מחרמת לפי
דכיו (טובה יו. ע"ש).
אפקעתא דמלכא.
מלת התנן [ע"ה]
(טז). דאיתור ממולאי.
ממשפחה אומולה מימי
על, דאמרינן ב"ק ד"ה
(יט) אביי ורבא מדביח
על קמתו (ביבות עו).
אז: מקוטעין. שביח על,
דאביי אבה דרב צבי
מביח על אמה (שבועין
כה) בית על שכן כותי
ימיס. וזי נראה ממולאי
גנוניס. בעל מומין שאין
מין ששאר בני אדם, שכן
(ז"ב נד.) שקל מולאי ושא
בגלגל (כתובות פח). אז:
על שם מיקומן נקראו בני
עלי ממולאי, דלמא צבי'
בתיהלתי פרסה נט ואבדתי
וקן, עטרת תפארת שיה
וגו, ר"מ אזל לממלא ראה
אזת שחורי ראה. אמר
להס שמא ממספתא עלי
אזת דכתיב ביה וכל מביח
יכתו יתומו אנשים, אמר
רבי תהפגל עלני, אמר
להס לנו ותיפלו לנדיה
ואזת וזיס לוקה סי',
ה"ר אמר ב"ה (י"ח) אם
יאכפר עון עמי עלי בזה
ומנחה, בזה גימיה הוא
בלתי מתקבר אלל מתקבר
דזוהי ובמגילות חכמים
(רשב"ם ב"ב קל: ובע"ז
שם קנא). מילי מולאי.
קטועות בלא רגלים (שבועין
כה) אז: דכריס כרומיס
שאינ הכה ממש, שכן (לוי
יח) ימל קצרו (רשב"ם ב"ב
עט). אסמכתא. הנעמת
הומא שאדם מנחיה את
חברו לקמון עליו שאם
לא יקיים תנאו יתן כך
וק (לעיל עח) היינו דברי
דאביי וטול לו מדעת, אלל
שמן על דבר שאינו, דסבר
שהוא יוכל לגלגל ופעמי
שמלחין אותו (שבועין כה)
המנחיה לחברו דבר על
מנת שיעשה דבר לעתיד
וסמן כלו בשעת התנאי
שוכל לקיים הדבר שיעשה
וזמן וכשיגיע הזמן יאם ולא
יוכל לקיים (רשב"ם ב"ב
קסח). לא קניא. ואזת
נתמס בתנאו ולא יפסד כן
(עט). אם אובד. משעה
כרה, ולא אעביד. ולא
אשעה בה פעולה תראה
לה (לעיל קד). שתלא.
נטוע כרמיס למתלה (ב"ב כא). וארומא. מקח דס (עט).

המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא קטו.

בתנאי' לנטיס מועטות. פחות מו' שנים: לא יורענה פשטן.
זרע פשתן מכחש צארץ הרבה ואינה חוזרת ליושנה עד ז' שנים.
והא לא מיתוקמא אללא בחכירות דאי בקבלנות מאי דבעי לזרע
שהי הצעלים חולקין זו: ואין לו בקורות שקמה. עך סרק הוא
וקולין ענפיו לקורות הבנין והן

חורין וגדילין (א) ופחות מו' שנים אין
נעשות קורות. הלך קיבלה לפחות
מז' שנים לא יקון קורות שדה דלאו
אדעתא דקורות נחית דששנים
מועטות אינם חורים לקורות אבל
קיבלה לז' שנים שנה ראשונה זורעה
פשתן וקולץ שנה ראשונה שקמה
שדה: **גמ'** שנה שקמה יש לו. עשו
והשציחו שמין לו שצחם לכשימלטן:
למסותם אמר רחמנא. מי שאילולי
יובל היתה נלממת דכתיב (ויקרא כה)
והארץ לא תמכר לנמימות: ויגמר
מיניה. (ה) דמקבל: **הסס** זביני מעליא
הוא. וכל כמה לאשצחא ארעא
צרשומיה אשצחא וארעא דהדרא
משום דיובל אפקעתא דמלכא הוא
ומאי דלא פקע מלכא לא מפקע
ממכר אפקע שצחא לא פקע: קדחו
בה תאלני. כמותו זה אילנות: דיקלא
וואליס. קיבל הימנו אינן לפירותיו
כך וכך שנים ונתעבה והגבירו עיקרו
ה"ג וכו': **לאו אדעתא דהכי נחת.**
אלא לכיילת פירות. הכא אדעתא
דהכי נחת לכל אשר ימנח בה: **הסס**
ליס ליה פסידא. כל מה שהשציח
שקמה לא מנע ממנו חרישה זריעה:
ידא דאספסתא. מקום הרקלה היה
זורע אספסתא. ידא כמו (במגד ג)
איש על ידו: **אנא כורכמא רישא**
רצא. אני הייתי מגדל בתקומתן
כרכום שדמיו יקרין: **א"ל** מדקאמרת
כורכמא רישא רצא שהוא דבר
הנאקז בכל שנה ולא אמרת אנא
תאלי הייתי נוטע בה למישקל שצמיחה
גלית אדעתך דלא נחתת להא ארעא
אדעתא למיעבד בה מידי דבר קיימא
למיס ליה שצמיה ומפיק אלל מידי
דמיעקריה ומישקליה ותיחיל כי
צניס: **אחדר ליה משוניתא.** הגציהו
כציב גבוליה כעין שן הר: קדחי
ציה ורדסא. בהיה משוניתא לנחתו
בה אילנות של עורדין קורמ"ר
צלע"ז: **ממולאי** (י) מצית עלי שהיה
ממשפחה רעועה: **אמריסו מיני**
מוליסא. דכריס גנוניס. לשון מוליא
אפילו רב פפא. דבעי שחר שצחא
דמאלי: **דאיס ליה פסידא.** שצמחו
במקום הראוי לזריעה: **הכא מאי**
פסידא איכא. צמחונתא אין דרך
לזרוע: **שתלא.** נוטע כרס בקרקע
צעל הבית ועליו להיות אריס כל הימים ונטול מחנה צפירות: **אפסיד.** מאי לאשצחא כבר מיהו אכתי הוה שצחא ומיסתלקנא דקאמר
בלא שצחא קאמר: **ורב כהנא אמר וכו'.** דה"ק אי מפסידנא מסתלקנא על כרחי ושיקלנא מאי לאשצחי: לא קניא. ואפילו (י) אמרת
הכי לא מסלקינן ליה בלא שצחא: **מאי דאפסיד מנינן ליה.** שיימין מאי דמטי לצעל הבית בהפסד ומנינן ליה מחלקו דשתלא
שצחא: **אומנא.** (י) מוהל תינוקות: (י) **מוסרין ועומדין דמי.** לסלקיהו: **מקרי רדקי.** פסידא דלא דרס הוא לשצחמא כיון דעל על:
ח"ל

אלא מעתה דיקלא ואליים ה"ג. דבעי מר שצחא באלומות הדקל
הא דלא אפילו לזביי לית ליה דדוקא שצחא שקמה דליכא
פרי אללא שצחא דגידול ענפיס קאמר אביי דיס לו לדעתיהו
נחת אבל אדעתא דאלימות הדקל לא נחת ה"ג מר לא נחת אדעתא
דמאלי אללא אדעתא דאספסתא ח"ל
הסס ודאי לאו אדעתא דהכי נחת
כדקאמרת אבל אנא (ח) נחתנא למה
שימניה הקרקע דהיינו אספסתא
ואלו נמנו במקומה:

כמותן כאביי. דאילו לרצא דאמר
שצחא שקמה אין לו אע"ג
דאיכא לנימיר דאדעתא דהכי נחית
ומשני דאפילו תימא כרצא דהסס
כו': **אין דך אלא דמי עצים בלד.**
[א] ואע"ג דכסוף פרק השואל (לעיל
דף קה. וסז) אמר דמאי למימר זיתו
אני נוטל אי לאו משום ישוב א"י
הכא לא מניי אמר ליה [ב] דמיירי דמי
תאלי לא היו רואים לנטוע במקום
אחר ואם היה נוטלם היו ממים ולא
היו שויס אללא לעצים א"י מלדא ח"ל
תאלי הוה נטענא אללא כורכמא
דרישא שמשוקרין אותן אין
נטועין אותן במקום אחר גלית
אדעתך שלא היית חושש בצבצ שראוי
לנטועין ולכך אין לך אללא דמי עצים
[ג] וכגון שהתאלי לא היו מכמיסין אותו
יותר מאספסתא וכורכמא דרישא
שאם לא כן לא יוכל לומר תאלי הוה
נטענא שהרי לאספסתא קבלה:
וספר

קדחו בה תאלי כי קא מסתלק אמר להו הבו לי שבחא א"ל רב שישא
בריה דרב אידי לרב פפא אללא מעתה דיקלא ואליים ה"ג דבעי מר שבחיה
א"ל התם לאו אדעתא דהכי נחית אנא הכא אדעתא דהכי נחיתנא כמותן
כאביי דאמר בשבחה שקמה יש לו אפילו תימא כרובא התם לית ליה פסידא
הכא איכא פסידא א"ל מאי פסדתך ידא דאספסתא ישקול ידא דאספסתא
והי אומר ליה אנא כורכמא רישא רצא א"ל גלית אדעתך דלמשקל
ואסתלוקי עבדת (ה) שקל כורכמא רישא וזיל אין לך אלא דמי עצים בלבד
רב ביבי בר אביי קביל ארעא ואהדר ליה משוניתא קדחו ביה וזרדתא כי
קא מיסתלק אמר להו הבו לי שבחא (ו) אמר רב פפי משום דאתיתו ממולאי
אמרייתו מילי מוליותא אפילו רב פפא לא אמר אלא דאית ליה פסידא יכא
מאי פסידא אית לך: רב יוסף הוה ליה ההוא שתלא שכיב ושבק חמשה
חתנוותא אמר עד האידנא חד השתא חמשה עד האידנא לא הוו סמכו
אהרדי ולא מפסדו לי השתא חמשה סמכו אהרדי ומפסדו לי אמר להו
אי שקליתו שבחייכו ומסתלקיתו מוטב ואי לא מסליקנא לכו בלא שבחא דאמר
רב יהודה ואיתימא רב הונא ואיתימא ר"ג האי שתלא דשכיב יורשים דיליה
מסתלקין להו בלא שבחא לולאו מילתא היא ההוא שתלא דאמר להו אי
מפסדינא (ז) מסלקנא אפסיד אמר רב יהודה מסתלק בלא שבחא רב כהנא
אמר מסתלק ושקיל שבחא ומודה רב כהנא דאי אמר אי פסידנא מסתלקנא
בלא שבחא מסתלק בלא שבחא רבא אמר (ח) ואסמכתא היא (י) ואסמכתא לא
קניא ולרבא מאי שניא מהא (י) דתנן אם אובד ולא אעביד אשלם במיטבא
התם מאי דאפסיד משלם הכא מאי דאפסיד מוכינן ליה ואידך יהבינן
ליה רוניא שתלא דרבינא הוה אפסיד סלקיה אחא לקמיה דרבא א"ל חזי
מר מאי קא עביד לי א"ל שפיר עביד א"ל הא לא התרה בי א"ל לא
צריכא להתרות רבא לטעמיה (י) דאמר רבא (י) מקרי רדקי שתלא טבחא ואומנא
וספר

עין משפט נר מצוה

פב א ב מיי פ"ח
מהלכות שפירות
הלכה ג יוד טו"ש ח"מ
סי' שכה:
פג ב מיי ג שם טור ח"מ
שם:
פד ד ה מיי ג שם סמג
שם טו"ש ח"מ סי'
שם ספיף א':
פה ז ח ט מיי פ"ח
מהלכות שמיטה
הלכה ח סמג לאון ערה:
פו י ב מיי פ"ח מהל'
שפירות הלכה י סמג
עשין פט טו"ש ח"מ סי'
שכה:
פז ל טו"ש ח"מ סי'
שפט:
פח מ מ מיי פ"ח מהל'
שפירות הלכה ו סמג
שם טו"ש ח"מ סי' של
ספיף ב':
פח ס מיי פ"ח מהלכות
שפירות הלכה ז ועין
בהשמות ובמגד משה:
סמג עשין פט טו"ש ח"מ
סי' פ"ו ספיף ח':

תורה אור השלם

1 ואשר יגאל מן הלוקים
וקרא ממבט בית ועיר
אזרחו ביביל בי כתי עיר
הלוקים הוא אחרון
בהרך בני ישראל:
ויקרא לה כה

הגהות הב"ח

(א) גמי שקול כורכמא:
(ב) שם מפסידנא
מסתלקנא אפסיד:
(ג) רש"י ז"ח וזין לו וכו'
ובפחות מז' שנים:
(ד) ר"ה ונגמר מיניה
למקובל: (ה) רוב' ד"ה
אלא וכו' אללא הוא הכא
תמטל:

הגהות הגר"א

[א] תוס' ד"ה אין לך
ואע"ז וכו'. נ"ב ודף דאמר
שם בבידור לשדה כו' למד
לשנה משום תפארת דהריעא
וק"ל כהאי לישנא. ומו"ק
אולג לשיטתיהו שכתבו
למטה וכגון שהתאלי סי'
אלל הטור ס"ל דכאמת
שמתקנין מ"ס לנטעין לכן
כתב שנטול דמי נטיעות
העומדין ליטע וכמ"ס מוס':
שם ד"ה ואם אמר כו':
[ב] שם דמייירי סי'. נ"ב
ר"פ הטור וז"ה אלל
הרמב"ם ז"ע השמיטו
ובמיון השני של מוס':
[ג] שם וכגון סי'. נ"ב
אלל הטור השמיטו ד"ל'
דעובדא דכאן הוא מתקבל
ועי רש"י ק"ו ע"ב
נחת' ד"ה לא חרענה
כו' ולהרמב"ן שם דלוסר
כלל ענין מתקבל א"ל גניו
דעמו דלמשקל ואסתלקין
כו' ולכן השמיט הרמב"ם
לפי שכתב דהין אלל מתקבל
על המהמ' דכאן דלא
כדעת רש"י דמתי' כאן
ד"ה לא חרענה פשתן כו'
ורש"י אולג לשיטתו כ"ל
(ועמ"ס רבינו צחי' סי'
שכה ס"ק ז':)